

PREKĖS IR PASLAUGOS

Europos Parlamentas (EP) 2004–2010 metais patvirtino svarbius teisės aktus dėl paslaugų teikimo kitoje Europos Sąjungos (ES) šalyje, pašto sektoriaus liberalizavimo, telekomunikacijų sektoriaus reformos, tarptinklinių skambučių kainų, televizijos paslaugų, žaislų saugumo, vartojimo paskolų, pirotechnikos gaminių, prekių pakuočių, gyvsidabrinė termometrų bei kitus teisės aktus, tiesiogiai veikiančius Lietuvos ir kitų ES šalių piliečių kasdienį gyvenimą.

Patvirtinta Paslaugų direktyva

EP antruoju svarstymu pritarė kompromisiniam Paslaugų direktyvos projektui, į kurį įtraukta dauguma EP pirmojo svarstymo siūlymų. **Direktyva turėtų palengvinti paslaugų teikėjų steigimąsi ir jų veiklą kitose ES šalyse.** Joje numatyta, jog įmonė ar individualūs verslininkai galės teikti paslaugas kitoje ES valstybėje remdamiesi šalies, kurioje jie įsisteigę, įstatymų nuostatomis (dėl steigimosi, paslaugų teikėjo veiklos, paslaugų kokybės ir kitomis). Ši nuostata vadinama „įsisteigimo šalies“ principu. Paslaugų teikėjo steigimosi kitoje ES šalyje

tvarka taip pat bus supaprastinta – visą dokumentaciją tvarkys viena įstaiga. Savo ruožtu verslininkai privalės laikytis šalies, kurioje jie teikia paslaugą, socialinės apsaugos įstatymų – atlyginimo, darbo laiko, atostogų, darbo saugos, higienos, lyčių lygybės, motinystės, nediskriminavimo ir panašiais klausimais.

Direktyva 2006/123/EB įsigaliojo 2006-12-28, taikoma nuo 2009-12-28 (teisėkūros procedūros kodas paieškai internete - COD/2004/0001)

Pašto sektoriaus liberalizavimas

ES jau yra liberalizavusi daugiau kaip 50 g sveriančių siuntų persiuntimą. **Numatoma atverti konkurencijai ir lengvesnių siuntų rinką.** EP antruoju svarstymu pritarė šiai direktyvai. Daugumoje senųjų ES šalių tai padaryti numatoma nuo 2011-ųjų, o naujosiose narėse – nuo 2013-ųjų metų.

Lietuvos valstybės kontroliuojamai bendrovei „Lietuvos paštas“ yra suteiktos ypatingos teisės pristatyti iki 50 g sverian-

čias siuntas. Kitos bendrovės taip pat turi teisę teikti šią paslaugą, bet jos privalo taikyti du su puse karto didesnę įkainį negu „Lietuvos paštas“. Pagal EP patvirtintą direktyvą Lietuva turės panaikinti šį apribojimą vėliausiai nuo 2013 m.

Direktyva 2008/6/EB įsigaliojo 2008-12-27, Lietuvoje taikoma nuo 2012-12-31 (COD/2006/0196).

Naujos telekomunikacijų taisyklės

EP 2009 m. patvirtino elektroninius ryšius ES reguliuosiančių teisės aktų rinkinį. Naujosiomis taisyklėmis bus **išplėstos vartotojų teisės, užtikrinta prieigos prie interneto ir duomenų apsauga, sustiprinta konkurencija ir modernizuotas radijo spektro naudojimas.**

Svarbesnės naujovės: suderintas radijo spektro valdymas visoje ES, ypač siekiant iki 2012 m. pereiti nuo analoginės prie skaitmeninės televizijos; galimybė valstybėms taikyti „funkcinę atskirimą“, t. y. reikalavimą, kad didelę įtaką rinkoje turintys operatoriai atskirtų savo tinklo infrastruktūrą nuo verslo subjektų, siūlančių paslaugas, kurioms teikti naudojama ši infrastruktūra; teisė ryšių operatorių pakeitusiems klientams perkelti savo mobiliojo telefono numerį per vieną darbo dieną; sustiprintas ES valstybių telekomunikacijų reguliavimo institucijų bendradarbiavimas; geresnė asmens duomenų ir privatumo apsauga, pvz., reikalaujant interneto vartotojo sutikimo naudoti interneto slapukus; mobiliesiems telefonams skirtas

radijo bangas leista naudoti pažangesnėms naujos kartos belaidžio ryšio technologijoms.

Derybose su ES Taryba europarlamentarai pasiekė, kad būtų numatytos interneto prieigos apsaugos priemonės: interneto ryšys galės būti atjungtas tik išklausių vartotoją, remiantis sąžininga ir nešališka procedūra, jei tai bus proporcinga ir būtina priemonė.

Telekomunikacijų srities teisės aktų įsigaliojimas ir taikymas:

Dėl vartotojų teisių – direktyva 2009/136/EB įsigaliojo 2009-12-19, taikoma nuo 2011-05-25 (COD/2007/0248); dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų – direktyva 2009/140/EB įsigaliojo 2009-12-19, taikoma nuo 2011-05-26 (COD/2007/0247); dėl telekomunikacijų rinkos reguliavimo institucijos įsteigimo – reglamentas (EB) Nr. 1211/2009 įsigaliojo 2010-01-07 (COD/2007/0249); dėl mobiliesiems telefonams skirtų radijo bangų panaudojimo – direktyva 2009/114/EB įsigaliojo 2009-11-09, taikoma nuo 2010-05-09 (COD/2008/0214).

Mobilieji skambučiai užsienyje

Pagal EP patvirtintą reglamentą **mobileji skambučiai** iš kitų ES šalių gali kainuoti ne daugiau kaip 39 euro centus už minutę, o skambučių priėmimas kitose ES šalyse – ne daugiau kaip 15 euro centų už minutę. Nuo 2011 m. liepos 1 d. šios ribos bus atitinkamai 35 ir 11 euro centų už minutę. Be to, mobiliojo ryšio bendrovės turi apmokestinti savo klientus už

pokalbių sekundes, tačiau gali taikyti 30 sekundžių minimalų mokesť. SMS žinutė iš kitų ES šalių negali kainuoti daugiau kaip 11 euro centų.

Reglamentas (EB) Nr. 544/2009 įsigaliojo 2009-06-30, taikomas nuo 2009-07-02 iki 2012-06-30 (COD/2008/0187)

Atnaujinta televizijos paslaugų direktyva

EP antruoju svarstymu pritarė 1997 m. Televizijos paslaugų direktyvos (dar vadinamos „**Televizija be sienų**“ direktyva) atnaujinimui. Pagal ją leidžiama transliuoti įprastinę televizinę reklamą ne dažniau negu kas pusvalandį, tačiau griežčiau ribojama netiesioginė reklama. Netiesioginė reklama – „gaminio rodymas“ – draudžiama visose laidose, išskyrus filmus, taip pat sporto bei lengvo turinio pramogines laidas, taip pat tuomet, kai gaminyje laidai pateikiamas be užmokesčio. **Įprastinės reklamos ribojimas televizijoje sušvelnintas** – ją leidžiama transliuoti ne dažniau negu kartą per pusvalandį (anksčiau buvo leidžiama transliuoti kas 45 min.). Ji taip pat turi trukti

ne daugiau kaip penktadalį laidos laiko ir ne ilgiau kaip 12 min. per valandą.

Direktyva **draudžia paslėptą reklamą**, taip pat pasamonei veikiančių technologijų naudojimą reklamoje. Neleidžiama tiesiogiai ar netiesiogiai reklamuoti tabako gaminių. Valstybės gali taikyti ir griežtesnius reklamos apribojimus negu tie, kurie įtvirtinti direktyvoje.

Direktyva 2007/65/EB įsigaliojo 2007-12-19, taikoma nuo 2009-12-19 (COD/2005/0260)

Draudimas prekiauti kačių ir šunų kailiais

ES vis dar pasitaiko šunų ir kačių kailių dirbinių importarų ar prekybos jais atvejų. Dažnai ant tokių gaminių klijuojamos vartotoją klaidinančios etiketės. EP pritarė siūlymui nuo 2009 m. visoje ES **uždrausti prekybą kačių ir šunų kailiais**

bei jų dirbiniais, taip pat tokių dirbinių importą bei eksportą.

Reglamentas (EB) Nr. 1523/2007 įsigaliojo 2008-01-16, taikomas nuo 2008-12-31 (COD/2006/0236).

Draudimas prekiauti gyvsidabriniais termometrais

2007 m. EP pritarė siūlymui **apriboti naujų gyvsidabrio turinčių neelektrinių matavimo prietaisų** – termometrų, barometrų, manometrų bei kraujo spaudimo matuoklių – importą, gamybą ir pardavimą. Direktyva draudžia pateikti rinkai naujus buitinius ir pramoninius gyvsidabrio turinčius matuo-

klus, išskyrus tuos, kuriems nėra surašyta saugesnių ir ekonomiškai pagrįstų pakaitalų.

Direktyva 2007/51/EB įsigaliojo 2007-10-03, taikoma nuo 2009-04-03 (COD/2006/0018)

Ivairesni prekių pakuočių dydžiai

Šiuo metu ES reguliuoja daugelio gaminių, parduodamų keliose ES šalyse, pakuočių dydžius. Nors įmonės galėtų pačios nuspręsti, kokiais dydžiais jos nori pakuoti prekes, skirtingi dydžiai gali klaidinti pirkėjus ir skatinti nesąžiningą konkurenciją. EP antruoju svarstymu pritarė siūlymui supaprastinti **galiojančias prekių pakuočių normas**. Valstybėms, kurios taiko privalomus pakuočių dydžius pienui, makaronams, sviestui ir

kvai, siūloma leisti tai daryti iki 2012 m. spalio 11 d., o baltajam cukrui – iki 2013 m. spalio 11 d. Vėliau privalomi pakuočių dydžiai liks tik vynui ir spiritiniams gėrimams.

Direktyva 2007/45/EB įsigaliojo 2007-10-11, taikoma nuo 2009-04-11 (COD/2004/0248).

Suvenodintos pirotechnikos gaminių pardavimo taisyklės

EP patvirtinta direktyva leis **suvenodinti pirotechnikos gaminių pardavimo ir naudojimo taisykles** ES šalyse. Remdamasis direktyvos nuostatomis, pirotechnikos produkto gamintojas ar importuotojas turės jį priskirti vienai iš keturių kategorijų – nuo nepavojingų iki labai pavojingų, ir atitinkamai jį paženklinėti. Pirmosios kategorijos fejerverkus bus leidžiama parduoti asmenims nuo 12 metų, antrosios – nuo 16, trečiosios – nuo 18 metų. Pavojingiausi – ketvirtosios kategorijos

sprogmenys bus parduodami tik atitinkamus leidimus turintiems specialistams.

Direktyva 2007/23/EB įsigaliojo 2007-07-04, taikoma 1, 2 ir 3 kategorijos fejerverkams nuo 2010-07-04, 4 kategorijos ir teatro reikmėms naudojamiems fejerverkams bei kitiems pirotechnikos gaminiams nuo 2013-07-04 (COD/2005/0194).

Žaislų saugumas

EP pritarė Žaislų saugos direktyvos sugriežtinimui. Pagal naujas taisykles gamintojai turės parengti kiekvieno **žaislo techninę bylą, taip pat atlikti jo saugos įvertinimą** – tik po to jį galės tiekti rinkai. Taip pat bus griežčiau apribotas medžiagų,

galinčių pakenkti sveikatai, naudojimas žaislų gamyboje.

Direktyva 2009/48/EB įsigaliojo 2009-07-20, taikoma nuo 2011-07-20 (COD/2008/0018)

Suderinta vartojimo paskolų teikimo tvarka ES šalyse

EP antruoju svarstymu patvirtino direktyvą, kuri suderins **vartojimo paskolų teikimo tvarką** ES šalyse ir palengvins tokių paskolų gavimą kitų Sąjungos šalių bankuose. Europarlamentarų siūlymu direktyva bus taikoma vartojimo paskoloms nuo 200 iki 75000 eurų. Direktyva nustato ir tai, kokia standartinė informacija privalės būti paminėta reklamuojant bankų paskolas, taip pat prieš pasirašant paskolos sutartį bei

ją pasirašius. Pasirašęs paskolos sutartį, klientas gaus išsamią informaciją apie savo teises. Jis turės teisę atsisakyti paskolos per 14 dienų.

Direktyva 2008/48/EB įsigaliojo 2008-06-11, taikoma nuo 2010-05-12 (COD/2002/0222)

Nesąžininga komercinė praktika

Europos Parlamento patvirtinta direktyva leis geriau apsaugoti vartotojus nuo nesąžiningos komercinės praktikos. Bus **draudžiama klaidinti vartotoją** šiais teiginiais: kad bendrovė yra susijusi su kita valstybine ar privačia struktūra arba jos palaikoma; kad prekė parduodama (arba jos pardavimo sąlygos galioja) tik ribotą laiką; kad bendrovė nesiekia parduoti produkto; kad produkto aptarnavimas prieinamas kitoje ES

šalyje, kai taip nėra. Taip pat bus draudžiama imituoti kitos bendrovės produktą arba teigti, jog vartotojas laimėjo ar laimės prizą, kai jo nėra arba kai už laimėjimo galimybę reikia sumokėti.

Direktyva 2005/29/EB įsigaliojo nuo 2005-06-12, taikoma vėliausiai nuo 2007-12-12 (COD/2003/0134)

Paprastesnis skirtingų šalių bendrovių jungimasis

EP pirmuoju svarstymu patvirtino direktyvą, kuria siekiama **palengvinti akcinių bendrovių jungimąsi, peržengiantį vienos ES valstybės ribas**. Direktyva apima ir atvejus, kai viena bendrovė įsigyja kitą, ir atvejus, kai iš dviejų ar daugiau bendrovių suformuojama nauja. Pagal priimtą direktyvą, besijungiančioms kelių ES šalių bendrovėms dažniausiai galios

nacionalinės teisės nuostatos, taikomos valstybės viduje vykstančiam jungimuisi.

Direktyva 2005/56/EB įsigaliojo 2005-12-15, taikoma nuo 2007-12-15 (COD/2003/0277)

Europos Parlamento Informacijos biuras Lietuvoje, Naugarduko g. 10, LT-01309 Vilnius, www.europarl.lt